

## Lesson 12 – Mizmor 114

### Goal:

Students will be able to identify historical events mentioned in Mizmor 114 and explain why the Mizmor chose those events, how it recasts them, and how they contribute to the message of the Mizmor. Students should also be able to point out elision and parallelism in each Pasuk.

### Activity:

1. As a Do Now, ask students to add punctuation to Mizmor 114. They can use pencil in their Tanakhim or use this handout. Then ask them to list all of the historical events that are mentioned in the Mizmor and try to find the Pesukim in Humash or Neviim where those events occur.

| <u>Worksheet for Mizmor 114</u>                                                                                                                                    |                |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| 1. Add Punctuation Marks to Mizmor 114:                                                                                                                            |                |
| <b>תהילים פרק קיד</b>                                                                                                                                              |                |
| (א) בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בַּיַּת יַעֲקֹב מֵעַם לְעֵז                                                                                                    |                |
| (ב) הַיְתָה יְהוּדָה לְקִדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלֹתָיו                                                                                                          |                |
| (ג) הַיָּם רָאָה וַיִּגַּס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאַחֹר                                                                                                              |                |
| (ד) הַהָרִים רָקְדוּ כְּאֵילִים גְּבְעוֹת כְּבָנֵי צֹאן                                                                                                            |                |
| (ה) מַה לָּךְ הַיָּם כִּי תִגּוֹס הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאַחֹר                                                                                                      |                |
| (ו) הַהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים גְּבְעוֹת כְּבָנֵי צֹאן                                                                                                         |                |
| (ז) מִלִּפְנֵי אֲדוֹן חוֹלֵי אֶרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב                                                                                                      |                |
| (ח) הֵהָפְכִי הַצּוּר אֶגְמוֹ מִיָּם חֲלָמִישׁ לְמַעֲיָנוּ מִיָּם                                                                                                  |                |
| 2. Fill in this chart by listing the historical events mentioned in Mizmor 114 and searching for the Pesukim in Humash or Neviim where those events are recounted. |                |
| Mizmor 114                                                                                                                                                         | Original Story |
|                                                                                                                                                                    |                |
|                                                                                                                                                                    |                |
|                                                                                                                                                                    |                |
|                                                                                                                                                                    |                |
|                                                                                                                                                                    |                |
|                                                                                                                                                                    |                |
|                                                                                                                                                                    |                |
|                                                                                                                                                                    |                |

Ask a student to read the Mizmor with emphasis on the punctuation. If that student made a mistake (like reading Pesukim 5-6 as a statement rather than as a question) have another student try again. They should find that each pair of Pesukim forms a complete sentence such that we can break down the Mizmor into four parts: 1-2, 3-4, 5-6, 7-8.

|                                                                            |                                                                                         |
|----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
| (א) בְּצִאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם,<br>(ב) הִיְתָה יְהוּדָה לְקִדְשׁוֹ,   | [בְּצִאת] בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֵעִז,<br>[הִיְתָה] יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלוֹתָיו.           |
| (ג) הֵימָּה רָאָה וַיָּנֹס,<br>(ד) הֵהָרִים רָקְדוּ כְּאֵילִים,            | הִירְדָן [רָאָה וַיָּנֹס] יָסַב לְאַחֹר,<br>גְּבֻעוֹת [רָקְדוּ] כְּבָנֵי צֹאן.          |
| (ה) מַה לָּךְ הֵימָּה כִּי תִנּוֹס,<br>(ו) הֵהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים, | [מַה לָּךְ] הִירְדָן תִּסַּב לְאַחֹר,<br>גְּבֻעוֹת [תִּרְקְדוּ] כְּבָנֵי צֹאן?          |
| (ז) מִלִּפְנֵי אֲדוֹן חוּלֵי אֶרֶץ,<br>(ח) הֵהָפְכִי הַצּוּר אֶגַם מַיִם,  | מִלִּפְנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב [חוּלֵי אֶרֶץ] -<br>[הֵהָפְכִי] חֲלָמִישׁ לְמַעֲיָנוּ מַיִם. |

3. Going around the room, have students read, translate, and analyze each Pasuk looking for parallelism and other poetic devices. Point out the following:

Pasuk 1 – The word **בצאת** applies to the second half as well even though it does not appear there. We have placed it in brackets above to indicate this continuation of meaning. When a word is omitted while its meaning is assumed this is called elision. **בית יעקב=ישראל**, a step up from one word to two words; **מעם לעז=ממצרים**, again one word to two words. The second term is more poetic than the first. “Egypt” is the objective name of the oppressor while “a foreign nation” represents our subjective judgment of them. It emphasizes how Israel never felt at home in Egypt and were always treated as outsiders. By eliding **בצאת** and then adding more words in the second half, the Pasuk remains metrically balanced.

Pasuk 2 – This Pasuk continues the sentence begun in Pasuk 1: When Israel left, then... **היתה** is elided in the second half. The anachronistic parallelism of **יהודה** to **ישראל** reflects a later time when Judah takes leadership over the Southern Kingdom, and eventually comes to represent the entire nation (which is why we are called Jews). **ממשלותיו=קדשו**. Notice that the referent of pronoun in “His holy” and “His dominion” is unclear since God was not previously mentioned in this Mizmor. *Why isn't God mentioned at the beginning?* The Mizmor purposely keeps us in suspense as we will see. Pasuk 1 contains **ישראל** in its first half and Pasuk 2 has **ישראל** in its second half thus forming an envelope and indicating that these two Pesukim are one section. Both of these Pesukim borrow ideas and words from Shemot 19:1-6.

Pasuk 3 – **ויסב לאחור=וינס** - one word is replaced by two and “turning backwards” is more descriptive than “fleeing.” **הירדן=הים** these refer to the two times in history when a river was split so the people could go through (see chart). *Why do the rivers split in the story as told in Shemot and Yehoshua?* Because Bnei Yisrael needed to get to the other side. Splitting of the sea had a functional goal. *Why does the sea split in this Mizmor?* Because they are afraid of Hashem. The waters are personified and given emotions. **ראה** is elided in the second half. *What did the sea see? We assume it is Hashem, but why is this not said explicitly?* It is as if we are hearing only one side of the conversation or seeing someone's reaction to something without knowing what he is experiencing. This omission raises our curiosity to know from what the water is running away and further keeps us in suspense.

## References to Humash-Neviim in Mizmor 114

| שמות פרק יט                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | תהילים מזמור קיד                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>(א) בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני :<br/>                     (ב) ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחנו במדבר ויחן שם ישראל נגד ההר :<br/>                     (ג) ומשה עלה אל האלהים ויקרא אליו וידן מן ההר לאמר כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל :</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <p>(א) בצאת ישראל ממצרים בית יעקב מעם לעז :</p>                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <p>(ד) אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על כנפי נשרים ואבא אתכם אלי :<br/>                     (ה) ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגלה מכל העמים כי לי כל הארץ :<br/>                     (ו) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל :</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <p>(ב) היתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו :</p>                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <p style="text-align: center;"><b>שמות פרק יד</b></p> <p>(כא) ויט משה את ידו על הים ויולך וידן את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לחרבה ויבקעו המים :<br/>                     (כב) ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה והמים להם חמה מימינם ומשמאלם :</p> <p style="text-align: center;"><b>יהושע פרק ג</b></p> <p>(טו) וכבוא נשאי הארון עד הירדן ורגלי הכהנים נשאי הארון נטבלו בקצה המים והירדן מלא על כל גדותיו כל ימי קציר :<br/>                     (טז) ויעמדו המים הירדים מלמעלה קמו ג' אהד הרחק מאד &lt;באדם&gt; מאדם העיר אשר מצד צרתן והירדים על ים הערבה ים המלח תמו נכרתו והעם עברו נגד יריחו :<br/>                     (יז) ויעמדו הכהנים נשאי הארון ברית ידן בחרבה בתוך הירדן הכו וכל ישראל עברו בחרבה עד אשר תמו כל הגוי לעבר את הירדן :</p> <p style="text-align: center;"><b>שמות פרק יט</b></p> <p>(יח) והר סיני עשן פלו מפני אשר ירד עליו ידן באש ויעל עשנו כעשן הכבשן ויחרד כל החר מאד :</p> | <p>(ג) הים ראה וינס הירדן יסב לאחור :<br/>                     (ד) ההרים רקדו כאילים גבעות כבני צאן :<br/>                     (ה) מה לך הים כי תנוס הירדן תסב לאחור :<br/>                     (ו) ההרים תרקדו כאילים גבעות כבני צאן :<br/>                     (ז) מלפני אדון חולי ארץ מלפני אלוה יעקב :</p> |
| <p style="text-align: center;"><b>שמות פרק יז</b></p> <p>(ה) ויאמר ידן אל משה עבר לפני העם וקח אתך מזקני ישראל ומטן אשר הכית בו את היאר קח בידך והלכת :<br/>                     (ו) הנני עמד לפניך שם על הצור בחרב והכית בצור ויצאו ממנו מים ושתה העם ויעש כן משה לעיני זקני ישראל :</p> <p style="text-align: center;"><b>דברים פרק ח</b></p> <p>(טו) המוליכך במדבר הגדל והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים המוציא לך מים מצור החלמיש :</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>(ח) ההפכי הצור אגסמים חלמיש למעינו מים :</p>                                                                                                                                                                                                                                                                |

Pasuk 4 – גבעות=הרים and כבני צאן=כאילים. תרקדו is elided in the second half. This Pasuk uses a simile to make the movement of the earthquake more vivid. This seems to be a reference to Har Sinai. Alternatively, there may have been an earthquake at the same time as the splitting of the sea and perhaps was even the cause of a tsunami-like phenomenon.

Pesukim 5 & 6 – These two Pesukim repeat the previous two word for word in the form of a question. The suspense that has been building up in the first half of the Mizmor finally is made explicit. The question is somewhat rhetorical since we already know the answer. Nevertheless, it builds up tension for the dramatic conclusion. When performed, the question may be recited antiphonically.

Pasuk 7 – Hashem is hinted to all along until He makes a grand entrance in this Pasuk. מלפני=מלפני. מלפני ארץ. הולי ארץ is elided. אלוה יעקב=אדון - step up from general word “Master” to specific “God of Jacob.” Jacob here recalls the mention of the house of Jacob in Pasuk 1.

Pasuk 8 – הלמיש=צור - a flintstone is harder than most other rocks. מעין=אגם. מעין אגם is a pool of water while מעין אגם is a flowing fountain. The second half thus intensifies the first half. Not only can God turn a plain rock into a pond, he can even turn a very hard rock into a flowing fountain. *What historical event does this refer to?* Moshe hitting the rock to bring forth water. *Why is this event singled out from all the other miracles that occurred such as the falling of the מן?* *Why is this event the climax of the Mizmor?* It has to do with water just like splitting the sea. Water is our most basic need, and God can provide it for us even from something as hard as a flint stone. God can just as easily turn a river into dry land as He can turn a rock into a fountain.

#### 4. Summarize

This Mizmor recalls a series of historical events in a more poetic light. The rivers and mountains are personified and their movement is exaggerated. At the same time, God’s presence is understated. Pasuk 2 uses only a pronoun with no referent, Pasuk 3 does not state what the water saw, and Pesukim 5-6 wonder what force is behind the movement. The exaggeration and personification of the miracles and the subduing of God’s presence through most of the Mizmor serve to enhance the drama of the last two Pesukim. We finally realize that God is behind all of history and nature. The Mizmor opened by stating God and Israel have a special relationship. In case anyone should think that Hashem is Israel’s God and other nations have other gods, which was the common belief in polytheistic societies, this Mizmor tells us that the God of Jacob also controls all of nature. The God of Israel directs history and rules over all of creation. There is only one driving force in the world.

#### **Bibliography:**

- מלצר, פיבל. פני ספר תהלים. ירושלים: מוסד הרב קוק, 1982, 315-320.
- Weiss, Meir. *The Bible From Within*. Jerusalem: Magnes Press, 1984, pp. 93-100; 352-378.
- . מקראות ככוננתם. Jerusalem: Bialik Institute, 1987, pp. 252-262.